

חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.lco.il

מנחות דף פב.

האם מותר להביא ללחמי תודה מחיטים הקנויות ממעות מעשר שני?

ומנין?	מה הדין?	
כשלמים, מה שלמים אין גופן מעשר ¹	מותר	לרב נחמן ורב חסדא ור' זירא
כשלמים, מה שלמים אינם מין מעשר ²	אסור	לר' ירמיה

האומר "מעות מעשר הללו יהיו לקניית שלמים", האם נתפסו המעות בקדושת שלמים³?

אליבא דר' מאיר - דמעשר שני ממון גבוה	אליבא דר' יהודה דמעשר שני ממון הדיוט ⁴	
לא נתפסו ⁶	נתפסו	לר' אמי ⁵ ור' אלעזר
נתפסו	נתפסו	לר' יוחנן

בהמות או חיות שלקחן ממעות מעשר באופנים דלהלן, מה דין עורותיהן?

חיות	בהמות	
למקשן: העור בקדושת שלמים ⁷ לתרצן: העור בקדושת מעשר ⁸	יצא העור לחולין	לקח לשם שלמים
יצא העור לחולין	העור בקדושת מעשר ⁹	לקח לבשר תאווה

¹ פי', וכיון שכאן אינו מביא לגוף החיטים שעשה אותן מעשר, אלא קנאם ממעות מעשר - מותר. ² כלומר, שלא יביא ממין המעשר, ולכך חיטים הלקוחות ממעות לשם מעשר לא יעשה לחם לתודה, אלא רק מותר לקנות ממעות מעשר לחמי תודה לשם תודה [ולא לשם מעשר].

³ פי', שלא יכול לשנותם לקנות בהם דבר מאכל אחר בירושלים אלא דוקא שלמים. ואם לא נתפסו יכול לשנותן.

⁴ בזה לכו"ע מועילה התפסתו וקני השלמים, דכיון שממון הדיוט הוא, ודאי שאלימא קדושת שלמים לחול על ממון הדיוט.

⁵ ולכאורה ה"ה לרב שאמר בסוגיין גבי לוקח חיה לשם שלמים שלא קני שלמים. [אמנם לא אמר את דבריו גבי מעות, ויתכן שס"ל שמעות יותר יכולים להתפס בקדושת שלמים מאשר דברים שאינם ראויים לשלמים].

⁶ דכיון שמעשר ממון גבוה הוא, לא אלימא קדושת שלמים לחול אקדושת מעשר [ורק אם יקנה במעות בהמה ממש חלה עליה קדושת שלמים למזבח. ור' יוחנן שסובר שכן קני, ס"ל שכיון שמעשר קרב שלמים, דהיינו שלוקחים ממעות בהמות להקריבם שלמים, אפשר גם להתפס למעות בקדושת שלמים.

⁷ והיינו שצריך למוכרו, ולוקח בדמיו בהמה לשלמים.

⁸ רב פירש מה שאמרו בגמ' "לא יצא העור לחולין" משום שלא קני שלמים, והכי קאמר דאין העור בתורת לצאת לחולין, דדוקא אם היה קונה בהמה - היה קדוש בקדושת שלמים והיה הדין שיצא העור לחולין, אבל כאן שלא עשה כדינו וקנה חיה לשלמים נשאר העור בקדושת מעשר.

חוכן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.lco.il

מנחות דף פב:

נחלקו ר"א ור"ע האם אפשר ללמוד לכל הקרבנות מפסח מצרים - שיבואו דוקא מחולין, כיצד למד ר' אליעזר וכיצד דחה ר' עקיבא?

לשיטת חברו	לשיטתו	
מהיקש ד"ועבדת" וכו'	דן אפשר משאי אפשר, ופסח מדבר יוכיח	כיצד למד ר' אליעזר ¹⁰
דבדורות טעון מתן דמים ואימורים	אין דנים אפשר משאי אפשר	כיצד דחה ר' עקיבא

מקרא ד"ויקח את המאכלת" [בראשית כב:י] וגו', מה דרשינן ליה לענין קדשים ומה גם לחולין? [תוד"ה ויקח].

שצריך כלי ולא צור וקנה	שצריך שהדבר המחתך יהיה תלוש	
מדכתיב: "מאכלת" ולא מחתך	מדכתיב: "ויקח" ולא ויכין	בקדשים
לא דרשינן	מדכתיב: "ויקח" ולא ויכין	בחולין ¹¹

⁹ פי', כיון שאם קונה בהמות במעות מעשר שני צריך לקנותם לשם שלמים [ואז באמת יצא העור לחולין], והוא שלא עשה כדן לא יצא העור מקדושת מעשר, וצריך למוכרו ולאכול את המעות בקדושת מעשר בירושלים, [והאריכו בביאור דבר זה בתוד"ה אינו].

¹⁰ ר"א ס"ל שדנים אפשר משאי אפשר, ולכן למד פסח דורות ממצרים, מה במצרים ודאי בא מהחולין דהרי לא נהג עדיין מעשר שני - אף דורות באים מהחולין. ור"ע דחה, דאין דנים אפשר משאי אפשר, ועוד דחה מה לפסח מצרים שלא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח - תאמר בדורות שכן טעון. וענה לו ר"א, דגם לשיטתך שאין דנים בבמה מצינו אפשר משאי אפשר, מ"מ כאן הוא היקש ואין משיבים על ההיקש. ומה שלא ענה לו ר"א על קושייתו השניה ממתן דמים ואימורים, שפסח מדבר יוכיח - שכן היה בו מתן דמים ואימורים למזבח ובכו"א לא בא ממעשר [דהא לא נהג אז], הוא משום שרצה לענות לו שאף לשיטתך שאין דנים אפשר משאי אפשר [וא"א ללמוד בבמה מצינו גם מפסח מדבר] כאן הוא היקש. [ובשיטת ר"ע שלא למד מהיקש זה, כתבו תוס' (ד"ה והשתא) דכיון שבהיקש זה לומדים גם דברים אחרים, אי"כ י"ל שהוקש להם ולא ללמוד דבר שאפשר משאי אפשר].

¹¹ הנה עיקר פסוק זה נאמר בענין קדשים, דהא אברהם בא להעלות ליצחק לעולה. אולם ביאר ר"ת, דמזה שכתוב בפסוק "לשחוט את בנו" ולא כתוב לשחוט את העולה, למדנו גם לחולין. אלא שא"א ללמוד מזה גם דין כלי לחולין, דדוקא בקדשים שייך לומר שצריך כלי, שכן מצינו בשאר העבודות שבקרבן שצריך דוקא כלי, אבל בחולין שלא מצינו א"א ללמוד.